

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 132/2010/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

373/2010. (VIII. 4.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2010. március 31-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárást** a 2010. augusztus 4-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

m e g s z ü n t e t i .

A vizsgált ügyben egyrésről alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, másrésről az alapjog sérelme nem állapítható meg. A panaszosnak az áttétel ellen előzetesen bejelentett tiltakozására figyelemmel azonban a Testület az eljárás megszüntetéséről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2010. március 27-én, M. város posta parkolójában foganatosított rendőri intézkedés miatt 2010. március 31-én elektronikus úton terjesztette elő beadványát, amelyet aláírásával 2010. április 15-én erősített meg.

I.

A panaszos előadta, hogy a Jobbik Magyarországért Mozgalom által tartott politikai fórumon vett részt 2010. március 27-én. A panaszos előadása szerint a rendezvény rendben zajlott, rendbontás sem a rendezvényt megelőzően, sem közben, sem pedig azt követően az épület környékén nem történt. Ezt a közelben tartózkodó, nagyszámú rendőri erő sem vitatta. Mivel sokan jöttek más településekről is, ezért sokan – ahogy a panaszos és felesége is – járművüket a szemközti parkolóban hagyták. Az előadást követően összesen kb. 20-25-en az autókhoz indultak. A panaszos három ismerősét

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

oda szerette volna kísérni a gépkocsijukhoz, ahol azonban kb. 50-60 rendőr – kutyával és kamerával felszerelve – már le is zárta a parkolóból kivezető három utat. Ezt követően „személyesen is” körbezárták a panaszost és társait, véleménye szerint, mintha bűnözők lennének, és elkezdtek mindenkit igazoltatni. Arra a kérdésre, hogy mi indokolja az intézkedést, egy fiatal r. törzsőrmester azt válaszolta, „országosan el van rendelve a Jobbikos események után”. Erre az egyik idősebb rendőr rászólt, hogy „csendbe legyen”, és közölte a panaszossal és társaival, hogy ruházatuk – amely kinél sötétbarna, kinél nagyrészt fekete volt – indokolja az intézkedést. A panaszos előadta, hogy bakancsot, fekete divat inget, fekete sport kabátot és barna nadrágot viselt. A rendőrök közölték velük, hogy bár öltözetük nem gárda egyenruha, mégis fel fogják őket jelenteni. A panaszos megjegyezte, hogy ő ezt a ruházatot hetente többször hordja, és eddig egyetlen esetben sem okozott problémát számára, pedig számtalanszor találkozott már ebben az öltözkében rendőrökkel. Hozzátette, hogy a városban nagyon sokan járnak ahhoz hasonló öltözkében, amit mellel bárhol meg lehet vásárolni.

A panaszos véleménye szerint felháborító és túrhetetlen az, hogy valakit „bűnözőként” kezelnek, feljelentenek” nemzeti érzelve miatt. A panaszos kijelentette, hogy semmilyen egyesületnek és betiltott egyesületnek nem tagja, és, hogy soha nem követett el semmilyen bűncselekményt, büntetlen előéletű.

A panaszos ezt követően előadta beadványában, hogy „feljelentést” kíván tenni az alábbiak szerint ismeretlen tettes ellen:

- „Zaklatás vétségében”, mivel a rendőrök kifogásolták ruházatát.
- „Megfélemlítés vétségében”, mivel ő pusztán sétált az utcán, amikor körülvették őket a rendőrök.
- „Személyes szabadság korlátozása vétségében”, tekintettel arra, hogy az igazoltatás után még kb. 15 percig nem álltak el a rendőrségi gépkocsikkal, megakadályozva ezzel a távozást.
- „Negatív megkülönböztetés vétségében”, figyelembe véve azt, hogy a panaszos már két másik pártnak a rendezvényein is részt vett, de azok után egészen már rendőri magatartást tapasztalt.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata érdekében felvilágosítást kért a helyi rendőrkapitányságtól, amely az alábbi információkat bocsátotta a Testület rendelkezésére.

1) A helyi rendőrkapitányság vezetője tájékoztatta arról a Testületet, hogy – mivel a köztársasági elnök 2010. január 22-én kitzte az országgyűlési választások időpontját – a választásokkal kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtása érdekében a rendőrkapitányság – korábbi évek gyakorlata szerint – felvette a kapcsolatot az illetékségi területéhez tartozó 13. számú szavazókörben induló pártok képviselőivel. A rendőrség tájékoztatást kért a megrendezésre kerülő választási gyűlésekkel kapcsolatosan. Noha bejelentési kötelezettség ezen rendezvényeknél nem áll fenn,

azonban a rendőrségnek kötelessége a jogsértések megelőzése, megakadályozása, amelyhez viszont információ szükséges.

A kapcsolatfelvétel megtörtént természetesen a Jobbik Magyarországért Mozgalom képviselőjével is, aki részletes tájékoztatást követően kérte, hogy az esetleges konfliktusok megelőzése érdekében legyen rendőri jelenlét a roma lakosság által sűrűbben lakott településeken a gyűlések időpontjában. A városban megrendezésre kerülő gyűlés előtt a képviselő tájékoztatta a rendőrkapitányság vezetőjét arról, hogy ott vendégként „Vona Gábor, a párt miniszterelnök jelöltje lesz jelen”, valamint információja volt arra vonatkozóan is, hogy a rendezvényre több településről a feloszlott Magyar Gárdához tartozó személyek érkezése is várható.

Ezen okból 2010. március 27-én a 05060-1344/2010. ált. számú végrehajtási terv alapján a kapitányság illetékességi területére 15 órától 20 óráig elrendelt fokozott ellenőrzés során tizenkét fő rendőrnek a közösségi ház – a gyűlés helyszíne – és környékének ellenőrzése került meghatározásra feladatként. A tizenkét rendőr négy szolgálati gépkocsival és egy szolgálati kutyával vett részt a fokozott ellenőrzésben.

A fokozott ellenőrzés parancsnoka észlelte, hogy a rendezvényen jelentős számú érdeklődő jelent meg, melyből több személy a betiltott Magyar Gárda formaruhájának elemeit viseli. Erről az ügyeleten értesült a Közrendvédelmi Osztály vezetője, aki a helyszínre érkezve átvette a parancsnoki feladatokat. A további fokozott ellenőrzés kifejezetten a Községi Ház közvetlen környezetére irányult. Az r. alezredes a helyszínre rendelte a 18 órakor szolgálatukat megkezdő további öt rendőrt.

18 óra 25 perc körül a rendezvény befejeződött, és az azon résztvevő személyek a helyszínt elhagyták. Az ellenőrzés parancsnoka észlelte, hogy a helyszínt többek között egy 15-20 főből álló társaság közösen egy irányba hagyja el. Látható volt, hogy ezek közül a személyek közül többen is a betiltott szervezet formaruhájának egyes elemeit viselhetik. Mivel ezek viselése az adott helyen és időben jogsértést alapozhattak meg, szükségessé vált ezen személyek ellenőrzése, igazoltatása. Az említett csoport a Községi Háztól a kb. 200 méterre levő postai parkoló felé haladt. Az intézkedés időpontjában az intézkedés helyszíne félreeső, forgalomtól mentes terület volt. A parkolóban kb. 20-30 gépjármű parkolt, amelyek egy része a rendezvényt követően azt akadálytalanul elhagyták. Mikor az intézkedés alá vont csoport a parkoló széléhez érkezett, akkor kb. 10 gépjármű tartózkodott a parkolóban. A parkolóhoz érkező csoportot a fokozott ellenőrzés korábbi parancsnoka állította meg, aki bemutatkozott és közölte, hogy igazoltatást hajtanak végre, mivel a Magyar Gárda betiltott formaruhájának egyes elemeit viselő személyek tartózkodhatnak a csoportban. A felszólított személyek ennek eleget tettek, a rendőri intézkedésnek nem álltak ellen és azt a helyszínen tudomásul vették. Az igazoltatásokat az intézkedő rendőrök kettesével hajtották végre, oly módon, hogy az egyik végezte az igazoltatást, míg a másik biztosította.

Az igazoltatottaktól személyi igazolványt kértek, lakcímkártyát nem. Az igazoltatások ütemesen haladtak, azok végrehajtása kb. 10-15 percet vett igénybe. Az igazoltatott személyekkel közölték az intézkedés befejeztét, valamint, hogy a helyszínt elhagyhatják. Az igazoltatott csoportból öt személy tekintetében a betiltott Magyar Gárda formaruha egyes elemeinek viselése miatt szabálysértési feljelentés tételére került sor.

Az intézkedésekről videofelvétel nem készült. Kamera ugyan készenlétben volt, de mivel az igazoltatások különösebb esemény nélkül, a szokásos módon zajlottak, ezért a videofelvétel készítésre nem adott utasítást az osztályvezető.

A rendőrségi tájékoztatás szerint a panaszost még csak nem is igazoltatták, mivel ő nem közvetlenül a csoporttal együtt érkezett és a ruházata rendes utcai viselet volt.

Az igazoltatások helyszíne lezárásra nem került. A rendőri intézkedés alatt a parkoló autók közlekedését nem korlátozták, azok elhaladását nem akadályozták meg. Minden igazoltatott személy szabadon elhagyhatta a helyszínt.

2) A végrehajtási terv szerint a helyi rendőrkapitányság illetékességi területén a jelenlegi közbiztonsági helyzet megőrzése és a negatív tendenciák kialakulásának megakadályozása, valamint a lakosság szubjektív biztonságérzetének növelése érdekében fokozott közterületi rendőri jelenlét került megvalósításra. Ennek keretében „zéró” tolerancia elvét tekintve minden észlelt jogsértő esetben intézkedés foganatosítását helyezték kilátásba. Az emberek biztonságérzetét negatívan befolyásoló tulajdon elleni és garázda jellegű jogsértő cselekmények megelőzése, megszakítása és felderítése, valamint a közlekedés biztonságának javítása, a szórakozó helyek ellenőrzése érdekében közrendvédelmi fokozott ellenőrzése került végrehajtásra.

A tervben az I. csoport részére feladatként – 2010. március 27-én 15 óra 15 perctől 19 óra 30 percig terjedő időtartamra – a város főtere, a Községi Ház és környéke visszatérő ellenőrzése, az ott zajló rendezvény felügyelete került megjelölésre.

3) A panaszossal szembeni intézkedésről a megküldött rendőrségi iratcsomagban RK lap és – az eset kapcsán tett feljelentések között – szabálysértési feljelentés nem található.

III.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszos Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. §-ából levezethető tisztességes eljáráshoz, az 59. §-ában rögzített személyes adatok védelméhez, valamint az 52. §-ban rögzített személyes szabadsághoz való alapvető jogait.

1) A panaszos beadványa és a rendőrség által megküldött iratanyagból megállapítható, hogy 2010. március 27-én M. városban választási gyűlést tartott a Jobbik Magyarországért Mozgalom. A rendőrkapitányság felvette a kapcsolatot a mozgalom képviselőjével, aki azt kérte a rendőrségtől, hogy a gyűlések időpontjában legyen rendőri jelenlét az esetleges konfliktusok megelőzése érdekében. Továbbá a képviselő azt a tájékoztatást nyújtotta, hogy vendégként – az akkor még miniszterelnök jelölt – Vona Gábor fog megjelenni a gyűlésen, valamint, hogy információja van arra vonatkozóan is, hogy a rendezvényre több településről a felosztatott Magyar Gárdához tartozó személyek érkezése is várható.

A fenti indokok miatt 2010. március 27-én a kapitányság illetékességi területére 15 órától 20 óráig fokozott ellenőrzés került elrendelésre. Tizenkét rendőr négy szolgálati gépkocsival és egy szolgálati kutyával vett részt a közösségi ház és környéke ellenőrzésében.

a) A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) fokozott ellenőrzést szabályozó, tehát jelen esetben alkalmazandó 30. §-ának (1) bekezdése értelmében „a rendőrség [...] a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja”.

A Szolgálati Szabályzat 39. §-a értelmében „a fokozott ellenőrzés összehangolt és koncentrált rendőri szolgálati tevékenység, amelynek során a rendőrhatalóság illetékességi területét vagy annak egy részét lezárják, és az ott tartózkodókat igazoltatják”.

A jogszabályi háttér – ahogyan arra a Testület korábbi állásfoglalásaiban is utalt – meglehetősen tág teret biztosít a fokozott ellenőrzések alkalmával fogاناتosítható rendőri intézkedéseknek, ezen belül is elsősorban az igazoltatásnak. Ennek keretében az állomány tagjainak nem kell olyan mértékig mérlegelniük az igazoltatás konkrét okainak meglétét, mint egy olyan igazoltatás során, amelyet saját kezdeményezésre, az Rtv. 29. §-a alapján fogاناتosítanak, mert a fokozott ellenőrzés egyfajta „mögöttes felhatalmazást” jelent.

Ez a felhatalmazás ugyanakkor nem korlátlan. Vizsgálható egyfelől az, hogy a fokozott ellenőrzés elrendelése indokolt volt-e, másfelől az is, hogy a fokozott ellenőrzés keretében fogاناتosított konkrét igazoltatás nem volt-e egyértelműen indokolatlan a fokozott ellenőrzés céljainak fényében.

A fokozott ellenőrzés elrendelésének jogszabályi feltételei a Testület szerint a választási gyűléssel érintett terület vonatkozásában fennálltak, mivel a Jobbik Magyarországért Mozgalom képviselője tájékoztatása szerint számítani lehetett arra, hogy a felosztatott Magyar Gárdához tartozó személyek érkeznek a gyűlés helyszínére.

A rendőrséget intézkedési kötelezettség terhelheti akkor, ha a jelenlevők magatartása a Magyar Gárdára utal. Testület elfogadta ezért, hogy a jelenlegi közbiztonsági helyzet megőrzése és a negatív tendenciák kialakulásának megakadályozása, valamint a lakosság szubjektív biztonságérzetének növelése érdekében a rendőrség indokoltnak tartotta a fokozott ellenőrzés elrendelését a rendőrkapitányság illetékességi területére, ezen belül a választási gyűlés helyszínére és annak környékére, valamint időtartamára. **A fokozott ellenőrzés kapcsán ezért a Testület alapjogsértést nem állapított meg.**

b) A panaszos előadta, hogy a helyszínen kb. 50-60 rendőr volt jelen a helyszínen, amely számára félelemkeltő volt.

A Testület tájékoztatja a panaszost arról, hogy az általa tapasztalt rendőri jelenlétet a fokozott ellenőrzés elrendelése indokolta, amelyet a Testület a jelen állásfoglalás III. része 1) pontja a) alpontjában írtak alapján jogszerűnek ítélt meg.

A rendőrségi tájékoztatás szerint, a panaszos által előadottakkal szemben, a közösségi ház és környékének ellenőrzésében kezdetben tizenkét rendőr vett részt, amelyhez 18 órakor további öt rendőr csatlakozott.

A rendőri jelenléttel összefüggésben, noha a panaszos és a rendőrség állításai ellentmondanak egymásnak, a Testület mégis a rendőrség tájékoztatását fogadta el, mely szerint az intézkedésben tizenhét rendőr vett részt.

Az Rtv. IV. Fejezetében, a rendőrség működésének általános elvei között került rögzítésre az arányosság követelményének elve. Az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. A (2) bekezdés szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

A Testület a fokozott ellenőrzés elrendelését jogszerűnek ítélte meg, és véleménye szerint az arányosság követelményének figyelembe vételével nem tekinthető aránytalanul nagy számúnak a tizenhét intézkedő rendőr igénybe vétele egy fokozott ellenőrzés hatálya alatt álló helyszínen. **E tekintetben ezért a Testület megállapította, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz jogát nem érte sérelem, mert az alapjog korlátozása jogszerű volt.**

2) A Testület vizsgálta a panaszos által kifogásolt intézkedést és tisztázta annak körülményeit. A panaszos előadta, hogy öt rendőrök „személyesen is körbezárták” – amely véleménye szerint megfélemlítő volt –, és mindenkit igazoltatni kezdtek. Ezzel összefüggésben külön sérelmezte, hogy a rendőrök kifogásolták ruházatát, amelyet beadványában „zaklatásként” értékelt a panaszos.

Az illetékes rendőrkapitányság vezetője azt a felvilágosítást nyújtotta, hogy a panaszossal szemben intézkedés nem került foganatosításra, őt nem is igazoltatták, mivel ő nem közvetlenül azzal csoporttal érkezett a parkolóba, akik a Magyar Gárda betiltott formaruhájának egyes elemeit viselhették, sőt a panaszos ruházata rendes, utcai viselet volt.

A Testület részére továbbításra kerültek az intézkedésekről készített RK lapok és az eset kapcsán tett szabálysértési feljelentések. A panaszos vonatkozásában ilyen tartalmú dokumentumok – intézkedés hiányában – nem készültek.

Mivel a panaszos olyan igazoltatást kifogásol, amelyet a rendőrség ellentétes állításai szerint az intézkedő rendőrök nem foganatosítottak, ezért a Testület a panaszossal szembeni konkrét intézkedés tárgyában megnyugtatóan állást foglalni nem tudott. **Ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz és személyes adatok védelméhez való jogának sérelme nem volt megállapítható.**

3) A panaszos beadványában sérelmezte azt is, hogy a helyszínről nem távozhatott, mivel azt a rendőrségi gépkocsik megakadályozták azt.

A panaszos állításaival szemben a rendőrségi iratok szerint az igazoltatások helyszíne lezárásra nem került, és a rendőri intézkedés során a parkolóban levő autók közlekedését nem korlátozták, azok elhaladását nem akadályozták meg. Minden igazoltatott személy szabadon elhagyhatta a helyszínt.

A Testület az állítások között az ellentétet a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján feloldani nem tudta, ezért a panaszos személyi szabadsághoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

IV.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés (fokozott ellenőrzés és ennek kapcsán a rendőri jelenlét) nem sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát, valamint az igazoltatás és a vizsgált helyszín elhagyása vonatkozásában a panaszos tisztességes eljáráshoz, a személyes adatok védelméhez és a személyi szabadsághoz való jogának sérelme nem volt megállapítható. Az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése alapján a Testületnek a panaszt az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez kellene áttennie; azonban az áttétel ellen a panaszos panaszában előzetesen tiltakozott, ezért a Testület az eljárás megszüntetéséről döntött.

Budapest, 2010. augusztus 4.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület